

Αιτωλίας Δαμασκηνός: Η Εκκλησία είναι «χώρος» ενός μεγάλου «μαζί»: Ο άνθρωπος μαζί με τον Θεό

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας

Με λαμπρότητα εορτάσθηκε η μνήμη του Αγίου Νεκταρίου, Επισκόπου Πενταπόλεως του θαυματουργού, στην Ιερά Μητρόπολη Αιτωλίας και Ακαρνανίας. Την παραμονή της εορτής, Σάββατο 8 Νοεμβρίου 2025, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνός μετέβη στον Κάμπο Αμπελακίου, της Αρχιερατικής Περιφέρειας Αμφιλοχίας και χοροστάτησε στην ακολουθία του πανηγυρικού Εσπερινού, στον Ιερό Ναό του Αγίου Νεκταρίου.

Μεταξύ των πιστών που συμμετείχαν στην ακολουθία ήταν ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κ. Κώστας Καραγκούνης και ο Δήμαρχος Αμφιλοχίας κ. Αθανάσιος Τορουνίδης.

Το πρωί της Κυριακής 9 Νοεμβρίου 2025 ο Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης κ. Δαμασκηνός μετέβη στο Αιτωλικό, όπου στον πανηγυρίζοντα Ιερό Ναό του Αγίου Νεκταρίου χοροστάτησε στην Ακολουθία του Όρθρου και προεξήρχε στην πανηγυρική Θεία Λειτουργία.

Κηρύσσοντας τον θείο λόγο, συνέχισε την ερμηνεία της Θείας Λειτουργίας που πραγματοποιεί στα εφετινά κυριακάτικα κηρύγματά του και ανέλυσε τα αντίφωνα, που ακολουθούν την μεγάλη συναπτή. Ανέφερε τα εξής:

«Στο σημερινό Ευαγγέλιο ακούσαμε για ένα από τα πιο γνωστά και συγκινητικά θαύματα του Κυρίου μας, καθώς αφορά ένα κοριτσάκι δώδεκα χρονών, το οποίο κείτοταν νεκρό μπροστά στον συντετριμμένο του πατέρα, τον Ιάειρο. Η συγκεκριμένη περικοπή από το Ευαγγέλιο του Λουκά είναι μοναδική, καθώς, από την στιγμή της ικεσίας του πατέρα προς τον Χριστό μέχρι την ανάσταση της κορούλας του, παρεμβάλλεται ένα δεύτερο θαύμα που αφορά μια γυναίκα με διαρκή και ακατάσχετη αιμορραγία, από την οποία ταλαιπωρούνταν και αυτή επί 12 έτη, όσα και τα χρόνια της νεκρής κόρης.

Αυτό το εμβόλιμο θαύμα είναι πολύ χαρακτηριστικό στην εξέλιξή του. Η δυστυχισμένη αυτή γυναίκα συμπεριφέρθηκε όπως ο κάθε πιστός σε όλες τις θρησκείες πριν τον Χριστό. Γνωρίζουμε με πόση ελπίδα οι άνθρωποι όλων των θρησκειών μέχρι και σήμερα, αγγίζουν ένα ιερό αντικείμενο με την προσδοκία να αποκατασταθεί η υγεία τους.

Έτσι έκανε και εκείνη: Άγγιξε την άκρη του ιματίου του Χριστού και, όντως, το θαύμα έγινε.

Το περιστατικό θα μπορούσε να ολοκληρωθεί ακριβώς στο σημείο αυτό, ο Χριστός όμως του δίνει συνέχεια. Δεν ενεργεί ως ένας παντοδύναμος και απρόσιτος θεός της ειδωλολατρίας, αλλά αναζητά το πρόσωπο που μόλις γιατρεύτηκε. Δεν αρκεί στον Χριστό η διενέργεια του θαύματος, αλλά η επαφή και ο διάλογος με την ίδια την αιμορροούσα. Δεν Του αρκεί να υπάρχει στην ζωή μας μόνον ως θαυματουργός αλλά και ως ο φίλος, ως αδελφός και ως πατέρας. Γι' αυτό αποκαλεί τη γυναίκα αυτή «κόρη» Του και την αποχαιρετά με την γλυκύτητα ενός πατέρα, λέγοντάς της: «Πήγαινε στο καλό».

Ο διάλογος ανάμεσα στον Θεό και τον άνθρωπο, αυτή η σχέση μακριά από το συναίσθημα του φόβου και της ενοχής, της αυστηρότητας και της καταδίκης, που συχνά την συναντάμε ακόμα και σε περιγραφές της Παλαιάς Διαθήκης, αποτελεί την πεμπτουσία της χριστιανικής πίστεώς μας. Η Εκκλησία είναι «χώρος» ενός μεγάλου «μαζί»: Ο άνθρωπος μαζί με τον Θεό, όλοι οι άνθρωποι μαζί ενωμένοι.

Το χαρακτηριστικό αυτό δεν ήταν δυνατόν να λείψει και από τον τρόπο, με τον οποίο οι Χριστιανοί, από τα πρώτα κιόλας χρόνια της ιστορίας της Εκκλησίας, επέλεξαν να λατρεύουν τον Θεό με ακολουθίες και προσευχές, συμμετέχοντας όλοι μαζί, είτε ψάλλοντας, είτε απαντώντας στις ευχές του ιερέα με λέξεις ή φράσεις, όπως το «Αμήν», το «Αλληλούια» ή το «Δόξα τω Θεώ».

Από τα πρώτα κιόλας χρόνια, στις εκκλησιαστικές κοινότητες, οι πιστοί Χριστιανοί χωρίζονταν σε δύο ομάδες και υμνούσαν τον Θεό αντιφωνικά. Η αντιφωνία είναι ένας μουσικός διάλογος, κατά τον οποίον, δύο ομάδες, είτε απαντούν η μία στην άλλη με τρόπο μουσικό, είτε ψάλλουν εναλλάξ στίχους ή μουσικές φράσεις. Κατά την παράδοση, αυτό τον τρόπο ψαλμωδίας εισήγαγε στην Εκκλησία ο άγιος Ιγνάτιος Αντιοχείας.

Είναι βέβαιο πως στην αρχή, όλοι οι πιστοί, οργανωμένοι σε δύο ομάδες, έψελναν η μία ομάδα απαντώντας στην άλλη, υπό την καθοδήγηση, των χειρονόμων, κάτι σαν τους σημερινούς μαέστρους, οι οποίοι κρατούσαν τον ρυθμό και καθοδηγούσαν την φωνή του λαού με τις κινήσεις των χεριών τους. Στην συνέχεια, οι δύο ομάδες εξελίχθηκαν σε δύο χορούς ψαλτών, ενώ ο επί κεφαλής της καθεμιάς ονομάστηκε «χοράρχης».

Στην Θεία Λειτουργία, αμέσως μετά τα ειρηνικά, ο ιερέας ζητά το έλεος του Θεού για όσους παρευρίσκονται στο μυστήριο και δοξάζει τον Θεό: «Δέσποτα, κατά την ευσπλαχνίαν σου, επίβλεψον εφ' ημάς».

Αμέσως, οι δύο χοροί των ψαλτών, αντιφωνικά, ψάλλουν το πρώτο αντίφωνο, το οποίο επικαλείται τη μεσιτεία της Θεοτόκου: «Ταις πρεσβείαις της Θεοτόκου Σώτερ σώσον ημάς». Ζητούμε από την Παναγία μας να μεσιτεύσει προς τον Υιό της και Θεό μας για τη σωτηρία μας.

Έπειτα μετά την τρίτη επανάληψη του αντιφώνου αυτού, πάλι ο ιερέας αναπέμπει δέηση προς τον Κύριο για την ευλογία Του και τελειώνει με την υπέροχη φράση: «Μη εγκαταλείπεις ημάς, τους ελπίζοντας επί Σε».

Μετά, ακολουθεί το δεύτερο αντίφωνο: «Πρεσβείαις των αγίων σου, σώσον ημάς Κύριε». Αφού ζητήσαμε την μεσιτεία της Παναγίας, ζητούμε τώρα την μεσιτεία των αγίων. Αυτό το δεύτερο αντίφωνο έχει με τον καιρό εξαλειφθεί από την Λειτουργία, ψάλλεται όμως ακόμη στις ακολουθίες του Αγίου Όρους.

Ακολουθεί το τρίτο αντίφωνο: «Σώσον ημάς Υιέ Θεού, ο εν αγίοις θαυμαστός, ψάλλοντάς Σοι αλληλούια». Όλοι μαζί θυμόμαστε την αγάπη και τον θαυμασμό που έτρεφαν οι άγιοι της Εκκλησίας μας προς το πρόσωπο του Κυρίου και ευχόμαστε να αποκτήσουμε την δική τους πίστη και ευλάβεια.

Πριν τα αντίφωνα, ο χορός των ιεροψαλτών ψάλλει μικρούς στίχους από το Ψαλτήρι, το τόσο κατανυκτικό βιβλίο, κυρίως του Βασιλέα και Προφήτη Δαβίδ. Υπάρχει λόγος που συμβαίνει αυτό, όπως μας τον παρουσιάζει ο άγιος Νικόλαος ο Καβάσιλας:

Τα αντίφωνα μας αγιάζουν και μας προπαρασκευάζουν για το μυστήριο που θα ακολουθήσει. Ταυτόχρονα συμβολίζουν τα πρώτα χρόνια της παρουσίας του Χριστού στη γη όταν ήταν βέβαια παρών αλλά δεν φαινόταν στους πολλούς, όταν ήταν ήδη στον κόσμο αλλά ο κόσμος δεν Τον γνώριζε. Συμβολίζουν και την περίοδο που κήρυττε ο άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος. Οι στίχοι του Προφήτη Δαβίδ μας θυμίζουν τον καιρό που ο κόσμος άκουγε τα λόγια των Προφητών της Παλαιάς Διαθήκης, μέχρις ότου δεν χρειάζονταν, γιατί, με την ενσάρκωση του Λόγου του Θεού, αποκαλύφθηκε σ' εμάς η εκπλήρωση των προφητειών τους.

Ο μουσικός διάλογος, όπως εμφανίζεται στα αντίφωνα κατά την ώρα της Θείας Λειτουργίας, αποτελεί για εμάς μία πρόσκληση διαλόγου με τον Θεό και τους αδελφούς μας. Η μουσική της Θείας Λειτουργίας – όπως λέει και ο Ιερός Χρυσόστομος – δίνει φτερά στην ψυχή μας ώστε να ανέβει προς τον Θεό.

Την ώρα όμως που ψάλλουμε όλοι μαζί, συνδεόμαστε πνευματικά με τον διπλανό μας, με όλους, όσοι παρευρίσκονται εκείνη την ώρα στον Ιερό Ναό, με όλους τους Χριστιανούς αδελφούς μας απανταχού της γης, οι οποίοι ψάλλουν μαζί μας σε μία μυστηριακή ένωση. Η συμμετοχή με τον νου αλλά και με την φωνή μας στην Θεία Λειτουργία μας μεταμορφώνει, μας αποκόπτει από τις έννοιες αυτού του κόσμου και μας οδηγεί αμέριμνους στην συνάντηση με τον Εσταυρωμένο, ο Οποίος, σε λίγη ώρα, θα μας προσφέρει το Σώμα και το Αίμα Του.

Αυτή η πνευματική ατμόσφαιρα ας ευχηθούμε να μας ακολουθεί στην καθημερινότητά μας και ολόκληρη η ζωή μας, με τον λόγο και τις πράξεις μας, να αποτελεί μια διαρκή Θεία Ευχαριστία για τα πλούσια ελέη που αποστέλλει κάθε στιγμή ο επουράνιος Πατέρας προς εμάς και προς ολόκληρο τον κόσμο

».

Πατήστε ΕΔΩ για περισσότερες φωτογραφίες